

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrtri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kato. Narkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettirvste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemaj do srede sptraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Praznik sv. Mihaela,

zmagovitega vodnika dobrih angeljev in mogočnega zaščitnika sv. kat. cerkve, je ob enem god eksc. prevzvišenega g. knezoškofa, našega za čast božjo in zveličanje škofljanov neutrudno delavnega nadpastirja. Dne 20. septembra t. l. so dopolnili šestdeseto leto svoje življenja. V 21. letih njihovega modrega škofovanja se je mogočno dvignilo versko-socialno življenje v škofiji. Večinoma po njihovi inicijativi in skrbi je nastalo 25 novih cerkev, med njimi prekrasna bazilika Matere milosti v Mariboru in v sedanjih dneh velikanska triladna in dvastolpna župnijska cerkev v Rajhenburgu, kateri na korist se pravkar mudijo na Francoskem, da v Lurdu in Paray le Monial blagoslovijo za njo odločene kipe lurske Marije, presv. Srca Jezusovega in sv. Jožefa. Koliko so storili prevzvišeni za olepšavo stolnice in drugih cerkev v škofiji, za dijaško semenišče, za knezoškofijsko bogoslovje, za uboge dijake, za šolske sestre — ogromne svote, katere so žrtvovali za dobrodelne naprave, so zapisane v knjigi življenja. Z vpejavo večne molitve, s sinodami in z mnogoštevilnimi slovstvenimi deli so si postavili monumentum aere perennius, spomenik, ki ga čas ne bo mogel razrušiti. Zgodovinskega pomena za škofijo je tudi povišanje konjiške nadžupnije v arhidiaconijo.

Zdaj na svetih krajih na Francoskem za nas molijo: v Curihu, kamor so dospeli na potovanju v Lurd dne 20. septembra zvečer, so na dan sv. apostola Matevža v cerkvi naše ljube Gospe pri oltarju sv. Nikolaja de Flüe maševali za svoje škofljane. Razen te cerkve so obiskali cerkev sv. Antona. Dne 23. septembra so maševali v Lyonu v Marijini cerkvi Fourviere (Forum vetus), katero so sezidali Lyončani v zahvalo, da leta 1870 nemške čete niso prodrle do njihovega mesta, in katera je najkrasnejše Marijino svetišče na Francoskem. Popoldne istega dne so se odpeljali v Ars na grob zveličanega župnika Janeza Vianney. Pokazalo se jim je med drugim srce zveličanca, ki je nestrohnjeno že 51 let, in katero kažejo le škofom. Dne 24. septembra so odrinili iz Lyona dalje proti Lurdu, kjer so dne 26. septembra ob 10. uri predpoldne v čudoviti votlini blagoslovili omenjena kipa lurske Matere božje in sv. Jožefa.

Mi prosimo Boga, naj nam jih obvaruje še leta in leta, naj jih krepi in tolaži v težavah škofovske službe in naj obilo blagoslavlja vse njihovo delovanje! Po vsej škofiji se je opravljala danes slovesna služba božja za nadpastirja in vsem nam iz srca prihaja cerkvena molitev: O Bog, pastir in vladar vseh vernih, glej milostljivo na svojega služabnika našega škofa Mihaela, ki si jih pastirja naše lavantinske škofije postavil; dodeli jim, da tistim, čez katere so postavljeni, z besedo in dejanjem k dobremu služijo in tako s čredo, ki jim je izročena, dosežejo večno življenje!

Resna beseda.

Povdarjalo se je že večkrat in izkušnja to potrjuje, da zmaga katoliška stranka ob volitvah najlažje tam, kjer je katoliško časopisje dobro razširjeno. Občinske volitve v naši deželi, kjer so se vršile v zadnjem času, so očitno dokazale, da je naša stranka sijajno zmaga po občinah, kjer so v velikem številu razširjeni naši listi. Kdor hoče katoliški stvari najbolj koristiti, naj razširja in utrjuje katoliško časopisje med ljudstvom. To je dandanes najboljšo orožje zoper liberalizem. Naj navedemo v tem oziru odlomek iz govora P. Kolba na zadnjem avstrijskem katoliškem shodu v Inomostu:

„Liberalno časopisje je najhujši kvarljivec vsega krščanstva. Časopisje vodi javno mnenje, ljudsko vest, državniki, vlade, parlamenti, zakonodajni zbori, vse krivi svoj hrbet pod bičem in kupljenim peresom neznanih skritih liberalnih časnikarjev. Vsak dan nove zmote, nov zasmeh, ki se zajeda kakor strup v ljudsko dušo. Vsa nadarjenost in ves talent podlega skoro v tem boju, kjer kupljena peresa z lažjo, zvitostjo, hinavščino trgajo vsak značaj. Slučaj Ferrer

in Barcelona nam kažejo, kam more privedi Avstrijo ta večna gonja in neprestano hujskanje liberalnega časopisja. Revolucija in največji zločini so sad takega časopisja. Če hočemo to silo zatreti, potem je treba najprej, da se katoliška javnost z drugačno vstrajnostjo in pogumnostjo loti tega dela, kakor se ga je prijel do sedaj. Treba je neumorne agitacije od hiše do hiše, od občine do občine za katoliško časopisje. Katoliški časopis je baklja, ki sveti v to temo laži, zmot, hinavščine, ki jo nad nami razgrinja liberalno, laži polno časopisje. Vse žrtve, vsi zavodi, vse šole, ves trud je zaman brez uplívnega katoliškega časopisja.“

Naj bi si to resno besedo zapomnili vsi, ki se bojujejo za zmago dobre stvari! V katoliškem časopisju je naša zmaga! — „Naš Dom“, „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ naj najdejo pot v vsako slov. katoliško hišo!

Cenjenim naročnikom. * *

Pred dobrim mesecem smo poslali vsem naročnikom, ki še niso plačali naročnine, izkaz, koliko nam še dolgujejo za list. Prosili smo jih ob enem tudi, da naročnino prej ko mogoče pošljejo, ker bi jim morali drugače list ustaviti. Mnogi naročniki so res storili svojo dolžnost, a veliko jih še dolguje naročnino. Zato tiste naročnike, ki še svoje dolžnosti niso izpolnili, zopet opozarjamo in prosimo, naj takoj zaostalo naročnino plačajo, ker drugače lista ne dobijo več. Pri prihodnji številki, ki bo izšla dne 6. oktobra, bodo imeli tisti naročniki, ki še naročnine niso plačali do konca lanskega leta, na ovitku velik rdeč križ, in ta številka bo zadnja, ki jo bodo dobili, ako ne plačajo.

UPRAVNIŠTVO.

Deželni zbor.

Tudi v četrtkovi seji dne 22. t. m. ni prišlo do razprave o dnevnem redu, ker Nemci še vedno nočejo nič vedeti o slovenskih zahtevah. Prečital se je vsled tega samo utok.

V tej seji so stavili poslanci S. K. Z. naslednje predloge:

Poslanec dr. Verstovšek, Pišek in nov. so stavili predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v Št. Ilju pod Turjakom in Mislinji v slovenjegraškem okraju.

Poslanec Roškár je vložil obširno interpelacijo na c. kr. namestnika in deželni odbor, s katero zahteva izvršitev sklepa deželnega zbora z dne 9. novembra 1908. Ta sklep vsebuje olajšave za pridobitev koncesije za izvrševanje zidarskih, tesarskih, kamnoseških in studeničarskih del na deželi. V slučaju, da c. kr. namestnika v interpelaciji z vso odločnostjo izraženi zahtevi ugodí, potem bode nasilno zasledovanje naših rokodelcev od strani oblasti zelo omejeno, če ne celo odpravljeno.

Poslanec Vrečko je vložil predlog za podporo po toči poškodovanim prebivalcem v šmarnem okraju.

Poslanca Vrečko in dr. Korošec sta vložila predlog za podporo po toči poškodovanim v rogaškem okraju.

Nemcem se vendar-le oglašja slaba vest. Zato so se odločili, da se ta teden pogajajo s slovenskimi poslanci. Pogajanj se udeležujejo v imenu kluba od-

bornik Robič, dr. Korošec in dr. Benkovič. Mi popolnoma zaupamo svojim poslancem, ker vemo, da jim je pri srcu le blagor naroda, vsled tega jih bomo tudi v njihovem boju podpirali. Boj velja pravica in zahtevam našega ljudstva, in kdor je z ljudstvom, je sedaj tudi z našimi poslanci. Pogajanja Nemcev z našimi poslanci nam dokazujejo, kako neresnične so bile zadnji čas vse štajercijanske trditve, ki so hoteli vedeti, da se ceđi našemu narodu iz Gradca samo med in mleko.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 23. septembra: V torek je prišel na Dunaj nemški cesar in je v Schönbrunu gost našega cesarja. Sprejem je bil sijajen. — Naš zunanji minister Aehrenthal obišče koncem tega meseca v Turinu laškega zunanjega ministra. Potem obišče laškega kralja v Racconigi in mu prinese lastnoročno pismo našega cesarja. — Delegacije bodo sklicane na dan 12. oktobra na Dunaj.

Dne 24. septembra: Poleg že zadnjič naznanjenih deželnih zborov so sklicani še sledeči: kranjski, goriški in istrski na dan 5. oktobra, moravski na dan 28. septembra, češki 30. septembra, dalmatinski 3. oktobra, tirolski 14. oktobra. — V New Yorku so odkrili zaroto, ki je imela namen, pahniti s prestola sedanjega japonskega cesarja. Krivce so zaprli. — V Lizboni na Portugalskem so zasledili veliko bombno zalogo 171 dinamičnih bomb. Revolucionarji so nameravali s streh metati bombe na kralja zveste vojaške čete. Z revolucionarji so baje zvezani tudi nekateri častniki. Zarote proti kralju dolže republikane.

Dne 25. septembra: Cesar se je podal večeraj v Marijino Celje, od koder se je povrnil zvečer v Schönbrun. — Ogrska vlada je sklenila, da prepusti za delegacije Košutovi stranki 4, Justhovi 3, Hrvatom 4, ljudski stranki pa en mandat, tako, da bo znašala vladna večina 48 glasov. — Rumunija organizira v Dobridži nov 15. armadni zbor z mrzlično naglico. Naglašja se, da se Rumunci boje, da bi v slučaju kakih balkanskih zmed zasledili Bolgari Dobridžo.

Dne 26. septembra: Radi delegacij se tekom tedna vrši zopet skupni ministrski svet. — Iz Madrida v Španiji poročajo, da je padeč ministrskega predsednika Canaleja neizogiben, in to radi katoliškega protestnega gibanja. Canalejev naslednik bo skoro gotovo grof Romanones. — Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika Khuena v avdijenci.

Kolera.

Kolera se v Mohaču na Ogrskem grozno hitro širi. Zbolele so zopet štiri osebe, dve pa umrli. Oblasti so brez moči. V Mohaču so odposlali kavalerijo, da zastraži kraj. Oblasti so storile vse, da bi ljudje ne pili vode iz zakužene Donave in iz zakuženih vodnjakov. Ljudje skrivajo bolnike, zato preiskujejo vse hiše.

Iz Ogrske se je zanesla kolera tudi že na Hrvaško. V Vukovaru je umrl na azijski koleri kočijaž Knežek. Vlada je obvestila takoj brzozjavno oblast, da ukrenejo potrebno, da se bolezen ne razširi, ter je izdala obširne odredbe za celo Hrvaško. Drugi dan po Knežekovi smrti pa je obolelo v Vukovaru 11letno dekle Terezija Fabri, ki je stanovala v isti hiši, kot Knežek. Dognalo se je, da sta Knežek in Fabri pila vodo z Donave, ki je okužena s kolernimi bacili. Na koleri je umrla v Vukovaru tudi Eva Valeri, soproga poštarja. Iz Dalja poročajo, da je tudi tam en slučaj kolere.

Na Dunaju je umrl pomorščak donavske parobrodne družbe, Štefan Bogdan, na koleri. Več oseb, o katerih se sumi, da so na koleri obbolele, so prepejli v Franc Jožefovo bolnišnico.

V Budimpešti je umrl na znakih kolere en delavec, ki je došel iz dežele. Dva druga, ki sta obolela na znakih kolere, sta bila prenešena v bolnišnico. V Mohaču sta umrli dve osebi na koleri. Skupno se